

Palvelusetelin hinnoitteluun ja arvonmäärittelyyn on vaihtoehtoja

Sitran Palvelusetelihakkeessa on luotu hinnoittelupolitiikan vaihtoehtoja ja malleja, joiden tavoitteena on tukea kunnan luottamushenkilöiden päätöksentekoa. Palvelusetelin käyttöönottamisen kannalta hinnoittelu ja arvonmäärittely ovat tärkeitä kysymyksiä. Tampereen kaupungin ottaa palvelusetelin käyttöön tehostetussa palveluasumisessa kesäkuun alusta. Lautakunta teki päätöksen yhdeksän esitetyn vaihtoehtoisen mallin pohjalta.

Palvelusetelillä hankittavan palvelun hinta voi muodostua vapaasti markkinoilla, tai kunta voi asettaa enimmäishinnan eli hintakaton. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kunta asettaa palvelusta maksettavan hintakaton yhdeksi palvelutuottajien hyväksymiskriteeriksi. Tämä ei estä palvelun tuottajaa tarjoamasta palvelua asiakkaalle hintakattoa alhaisemmalla hinnalla.

Sitran kehitysjohtaja **Tuomo Melinin** mukaan hintakatolla estetään hintojen nousu ja karkaaminen asiakkaan ulottumattomiin. Se soveltuu erityisesti tilanteisiin, joissa palvelun markkinat ovat vasta kehittymässä. Tällöin palveluntuottajien määrä on kasvussa eikä kilpailu pysty pitämään hintoja kohtuullisena, mutta kattohinta pystyy. Hintakaton käyttäminen on kunnan kannalta välttämätön, kun asiakkaalle ei saa jäädä omavastuuosuutta maksettavaksi.

Kunnalla ei ole velvollisuutta tai oikeutusta jättää avointa piikkiä asiakkaalle tai palveluntuottajalle. Kunnan luottamushenkilöiden ja virkamiesten on pidettävä palvelusetelin hinnoittelun ja arvonmäärittelyn ohjaus tiukasti käsissään. Kunta on vahva markkinatoimija, jonka on seurattava markkinoiden kehittymistä ja oltava valmis reagoimaan muutoksiin. Palvelusetelin yhteydessä kuntien poliittiset päättäjät joutuvat tekemään aitoja arvovalintoja, Melin korostaa.

Tampere ottaa palveluseteli käyttöön tehostetussa palveluasumisessa

Palvelusetelin käyttöönotosta päätti Ikäihmisten palvelujen lautakunta kokouksessaan 14. huhtikuuta 2010.

Tampereen kaupungin projektijohtaja **Mari Patrosen** mukaan päätöksentekijöillä oli valittavana yhdeksästä palvelusetelin arvonmäärittelymallista mieleinen. Lautakunnalle tehty esitys sisälsi tulosidonnaisia ja tasasuuruksia arvonmäärittelymalleja.

Lautakunta valitsi mallin, missä palvelusetelin lähtöhinnaksi valittiin tehostetun palveluasumisen laskennallinen tuotantokustannus, joka oli 93 euroa vuorokaudessa. Palvelusetelin arvo määräytyy asiakkaan tulojen mukaan. Pienituloiselle asiakkaalle palvelusetelin oma vastuu on yhtä suuri kunnallisen palvelun asiakasmaksu. Käytännössä tämä tarkoittaa, että palvelusetelin käyttö pienituloiselle on samanhintaista kuin kunnallisen palvelun käyttö. Valitussa mallissa asiakkaan tulojen kasvaessa palvelusetelin arvo pienenee, toteaa Mari Patrosen.

Mallissa palvelusetelin lähtöhintana on palveluasumisen laskennallinen kustannus, joka on laskettu 93 euroksi vuorokaudessa, mikä tekee 2 836 euroa kuukaudessa. Alle tuhannen euron

tuloilla asiakas maksaa palveluasumisesta 469 euroa kuukaudessa, mikä on sama kuin hänen nykyinen kunnallinen asiakasmaksunsa. Hänelle palvelusetelin arvo on 2 367 euroa. Korkeimmassa maksuluokassa, yli 3 500 euron kuukausituloilla, omavastuuosuudeksi muodostuu 1 624 euroa ja palvelusetelin arvoksi 1 212 euroa. Jos palvelutuottajan hinta ylittää 93 euroa vuorokaudessa, tulee ylimenevä osuus asiakkaan maksettavaksi.

Palveluseteli otetaan ensimmäisenä käyttöön Koivupirtin säätiön, Kotipirtti ry:n ja Tampereen ensi- ja turvakoti ry:n palvelutaloissa kesäkuun alusta lähtien. Palvelusetelin käyttöön on oikeus henkilöillä, jotka täyttävät samat tehostetun palveluasumisen kriteerit kuin muutkin ympärivuorokautisen hoidon ja palvelun piiriin sijoittuvat henkilöt. Asiakas voi halutessaan saada tehostettua palveluasumista myös nykyiseen tapaan kaupungin hankkimana ostopalveluna.

Tampereella palvelusetelin käyttöönoton laajentamisesta päätetään myöhemmin kaupungin talousarvion sallimissa puitteissa. Palvelusetelin käyttökokemusten perusteella päätetään myös myöhemmin toimintamallin kehittämisestä.

Tampere on valmistellut oman palvelusetelipilotin osana Suomen Itsenäisyyden rahaston rahoittamaa Palvelusetelihaketta. Tampereen vanhuspalvelujen palveluseteliprojektissa on määritelty mallit ikäihmisten asumispalveluihin, tuottajien hyväksymiskriteereiksi ja palvelusetelin arvon määrittämiseksi.

Lisätietoja kehitysjohtaja Tuomo Melin, Sitra, puh 040 183 4158
projekti johtaja Mari Patronen, Tampereen kaupunki, puh. 040 801 6008

Liitteet Hinnoittelupolitiikan vaihtoehtoja ja malleja (pdf)
<https://www.sitra.fi/NR/rdonlyres/DDCBF37D-3702-4C5B-89D7-B38CE0A6BE58/4490/HinnoittelumallitFinal.pdf>

Vanhuspalvelujen palveluseteliprojekti (pdf)
https://www.sitra.fi/NR/rdonlyres/DDCBF37D-3702-4C5B-89D7-B38CE0A6BE58/4491/Ikila_14042010_palveluseteli_tpa_ppt.pdf

Vastauksia kansalaisten kysymyksiin palvelusetelistä
(pdf)<https://www.sitra.fi/NR/rdonlyres/DDCBF37D-3702-4C5B-89D7-B38CE0A6BE58/4492/27042010Vastauksiakansalaistenkysymyksiinpalveluse.pdf>

Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra

Suomen kilpailukyky ja suomalaisten hyvinvointi edellyttävät laaja-alaisia ja syvällisiä muutoksia. Sitra ennakoi tulevaa ja edistää muutoksia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Suomen kannalta keskeisiin haasteisiin Sitra tarttuu ohjelmien ja strategiaprosessien avulla. Sitra on itsenäinen julkisoikeudellinen rahasto, jonka tehtävä on rakentaa huomisen menestyvää Suomea.

Osoitelähde: Sitran tiedotejakelun tilanneet ja Sitran mediarekisterit. Mahdolliset muutokset voi ilmoittaa sitra@sitra.fi.